

9.1 Ushindi Wa Yesu

Somo lilotangulia limeonyesha kwa maneno jinsi gani Yesu alikuwa na asili yetu wanadamu, alijaribiwa kutenda dhambi kama sisi tu. Tofauti iliyopo kati yetu na yeye ni kwamba alishinda dhambi kabisa; wakati ana mwili ulio na dhambi, alionyesha tabia iliyo kamilifu ya kumpendeza Mungu. Ajabu ya hii isikome kutufunua tunapoongeza kuielewa. Upo mkazo ulio rudiwa rudiwa katia Agano Jipya kuhusu tabia kamilifu ya Kristo:

-Yeye “alijaribiwa sawa sawa na sisi katika mambo yote, bila kutenda dhambi” (Ebr.4:15).

-Yeye “asiyejua dhambi alimfanya” “Dhambi haimo ndani yake” (2Kor. 5:21; 1Yoh.3:5).

-“Yeye hakutenda dhambi, wala hila haikuonekana kiywani mwake”(1Petro 2:22).

“Mtakatifu, asiye na uovu, asiye na waa lolote, aliyetengwa na wakosaji” (Ebr 7:26)

Taarifa za Injili zinaonyesha kwa maneno jinsi gani watu, ndugu zake walivyotambua ukamilifu uliotirika kutoka kwenye tabia yake, ulijionyesha katika maneno yake na matendo . Mke wa Pilato alitambua ya kwamba alikuwa ni “ mtu mwenye haki” (Math 27:19) asiyesitahili kuadhibiwa: askari wa Kirumu aliyetazama mwenendo wa Kristo wakati ametundikwa juu ya msalaba ilibidi atoe maelezo, “Hakika yake, mtu huyu alikuwa mwenye haki” (Luka 23:37). Awali katika maisha yake, Yesu aliwauliza Wayahudi swali: “Ni nani miongoni mwenu anishuhudiae ya kuwa nina dhambi?” (Yohana 8:46). Kwa hili hawakuwa na jibu.

Kwa ajili ya tabia yake kamilifu Yesu alikuwa udhihirisho wa Mungu katika mwili(1 Tim 3:16); Alitenda na kunena kama Mungu alivyotaka afanye binadamu. Kwa sababu hii alikuwa anarudisha nuru kamili ya Mungu.”mfano wa Mungu asiyeonekana” (Kol.1:15). Kwa sababu hii hakuna haja kwa watu wanaopatikana na mauti kumwona Mungu kwa mwili wake.Kama vile Yesu alivyoeleza “aliyeniona mimi amemuona Baba”; basi unasemaje! wewe,Tuonyeshe Baba (kimwili)?” (Yohana 14:9). Akiishi katika ulimwengu wa dhambi, na kusumbuliwa na dhambi katika mwili wetu

kabisa, ni vigumu kwetu kufahamu ujumla na ukubwa wa Kristo kiroho na ukuu wake; ya kwamba mtu aliye na mwili wetu afunue kabisa haki ya Mungu katika tabia yake. Kuamini jambo hili inatakiwa imani ya kweli zaidi kuliko kukubali tu nadharia ya wazo la kwamba Kristo alikuwa Mungu mwenyewe; inaeleweka ya kuwa mafundisho potofu ya utatu wa Mungu na “Uungu wa Kristo yana watu wengi mno kwa kuwa ni rahisi kuyakubali.”

Kwa kuwa alikuwa ni wa asili yetu, Kristo inambidi afe. Alikuwa mtoto wa Adamu kwa kuzaliwa na Mariamu, na watoto wote wa Adamu inabidi wafe (1Kor 15:22). Inawapasa wazao wote watokanao na Adamu kufa kwa sababu ya dhambi yake, bila kutazama haki zao: “Walakini mauti inatawala.... Ikiwa kwa kukuosa kwake yule mmoja (Adamu) wengi walikufa..... Uamuzi- hukumu ilikuja kwa njia ya mtu mmoja (Adamu) ikaleta adhabu (kifo) Kwa maana ikiwa kwa kukuosa mtu mmoja watu wengi waliingizwa katika hali ya wenye dhambi; na kwa sababu hii inawapasa kufa (Rum 5:14-19; 6:23). Akiwa mzao wa Adamu Kristo, ‘alifanywa’ kuwa ‘mwenye dhambi’ na kwa hiyo ilimbidi afe, kama watoto wote wa Adamu walivyoainishwa kuwa watenda dhambi nao wamestahili mauti kwa sababu ya dhambi. Mungu hakubadili jambo hili, Aliliacha likamduru Kristo naye pia. Mungu “alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, yeye asiyejua dhambi” (2Kor 5:21)

Mbali ya Yesu, wazao wote wa Adamu wamestahili kupata adhabu hii, kwa maana sisi sote tumekosa. Yesu ilimpasa kufa kwa sababu alikuwa na maumbile yetu, akishiriki laana iliyokuja juu ya watoto wa Adamu. Lakini kwa kuwa yeye hakufanya chochote kinachostahili afe “Mungu akamfufua kutoka katika wafu, akaufungua uchungu wa mauti, kwa sababu haikuwezekana ashikwe nao”(Matendo 2:24 U.V). Kristo alidhihirishwa kwa uweza kuwa mwana wa Mungu, kwa jinsi ya roho ya utakatifu, kwa ufufuo wa wafu” (Rum 1:4). Hiyo ilikuwa sababu ya tabia kamilifu ya Kristo, “roho yake ya utakatifu”, hata akafufuliwa kwa utukufu.

Kristo sio tu alikufa msalabani kwa sababu alikuwa na mwili wa kibinadamu. Kwa hiari yake aliutoa uhai wake kamili kuwa kipawa kwetu; alionyesha upendo wake kwetu na kufa “kwa ajili ya dhambi zetu” (1 Kor 15:3) akijua ya kwamba kwa njia ya mauti atatupatia wokovu toka dhambi na mauti (Efe. 5:2, 25; Ufunuo 1:5; Gal 2:20). Kwa kuwa Yesu alikuwa mkamilifu kitabia aliweza kushinda matokeo ya dhambi kwa sababu ya

kuwa wa kwanza kufufuka toka wafu na kupewa uzima wa milele. Wale wote ambao wana jishirikisha na njia ya Kristo kwa njia ya ubatizo na kuishi kama Kristo wanatumaini la ufufuo huu na kupewa thawabu.

Ndani ya jambo hili imelala maana yenye utukufu wa ufufuo wa Kristo. Ni “Uhakikisho” wa kwamba tutafufuliwa na kufanyiwa uamuzi kwa yale tuliyotenda katika mwili (Mdo 17:31), na kama kweli tumeishi kama yeye tutashiriki thawabu yake ya uzima wa milele, “tukijua ya kwamba yeye aliyemfufua Bwana wetu Yesu atatufufua sisi nasi pamoja na Yesu” (2Kor 4:14; 6:14; Rum 6:3-5). Jinsi tulivyo wakosaji tumestahili mauti ya milele (Rum. 6:23). Lakini, kwa sababu ya maisha kamilifu ya Kristo, utiifu hata katika mauti yake na kufufuliwa kwake, Mungu anaweza kutupatia kipawa cha uzima wa milele, kulingana kabisa na mambo yake yote makuu.

Kwa kuhamisha matokeo ya dhambi zetu, Mungu “atatuhesabia kuwa na haki” (Rum. 4:6) kwa njia ya imani katika ahadi zake za wokovu. Tunajua ya kwamba dhambi huleta mauti, kwa hiyo kama kweli tunaamini ya kwamba Mungu atatuokoa nayo, yatupasa tuamini ya kwamba atatuhesabu kana kwamba sisi ni wenye haki, ingawa sivyo. Kristo alikuwa mkamilifu; kwa tendo kweli la kuwa ndani ya Kristo, Mungu anaweza kutuhesabu kana kwamba sisi tuwakamilifu, ingawa sisi wenyewe hatupo hivyo. Mungu alimfanya Kristo “kuwa dhambi kwa ajili yetu, yeye asiyejua dhambi; ili tuweze kufanywa wenye haki na Mungu kwa yeye (Yesu)” (2Kor. 5:21) yaani, kwa tendo la kuwa ndani ya Kristo kwa njia ya kubatizwa na kuishi kama Kristo. Hivyo kwa wale walio “katika Kristo”,..... alifanywa kwetu... haki, na utukufu na ukombozi” (1Kor. 1:30,31); aya zifuatazo basi zinatutia moyo kumtukuza Kristo kwa mambo makuu aliyotenda; “Kwa maana Habari Njema inaonyesha wazi jinsi Mungu anavyowakubali watu kuwa waadilifu, jambo hili hufanyika kwa imani”(Rom 1:17 B.H.N). Basi kuelewa mambo haya ni sehemu muhimu ya kujua Injili ya kweli

Yote haya yamewezeshwa kwa kufufuka kwake Kristo. Yeye alikuwa “limbuko” la mavuno yote ya wanadamu watakao pewa uzima wa milele kwa kufaulu kwake(1Kor. 15:20), “mzaliwa wa kwanza”wa jamaa mpya wa kiroho watakaopewa mwili wa Uungu (1Kor :18; Efe 3:15). Basi, ufufuo wa Kristo umemwezesha Mungu awahesabu wamino katika Kristo kana kwamba ni wenye haki, kwa kuwa wamefunikwa na kuzungukwa na haki yake. Kristo “alitolewa kwa njia ya makosa yetu na kufufuliwa ili tupate

kuhesabiwa haki” (Rum 4:25). Inachukua fikira zetu, kuamua kuamini mambo haya ili kwa kweli kusadikishwa ya kwamba tunaweza kweli kuhesabiwa na Mungu kana kwamba sisi ni wakamilifu. Kristo anaweza kutulinda kwenye kiti cha hukumu “bila mawaa mbele ya utukufu wake” “watakatifu wasio na mawaa wala lawama” (Yuda mst: 24, Kolos 1:22; Efes 5:27). Kuwa na mwili ulio na dhambi na kushindwa daima kiroho, kwa kweli kuamini jambo hili kunahitaji imani thabiti. Kuweka mkono wetu juu tu kwenye mafundisho yaliopangwa hayahusiani na aina hii ya imani. Kwa kufahamu vema ufufuo wa Kristo kunako leta kusudi la imani yetu: “... Mungu, aliyemfufua katika wafu.... hata imani yenu na tumaini lenu (kama hili la ufufuo) liwe kwa Mungu” (Petro 1:21).

Ni kwa kubatizwa vyema katika Kristo ndipo tunaweza kuwa “ndani ya Kristo” na kwa sababu hii kuzungukwa na haki yake. Kwa ubatizo sisi wenyewe tunashiriki mauti yake na ufufuo (Rum 6:3-5), ambao ni njia yetu kukombolewa toka dhambi, ‘kwa kuhesabiwa haki’(Rum 4:25)

Mambo ya kustaajabisha ambayo tumeona sehemu hii yapo nje kabisa na fahamu zetu ila tukibatizwa. Kwenye ubatizo wenyewe tunashiriki damu ya Kristo iliyomwagika msalabani; waaminio hufua “mavazi yao, na kuyafanya meupe katika damu ya mwana kondoo” (Ufu. 7:14). Katika mfano, basi wanakuwa wamevikwa mavazi meupe maana yake ni haki ya Kristo ambayo wamehesabiwa haki (Ufu 19:8). Inawezekana kuzitia uchafu hizi nguo kutokana na dhambi zetu (Yuda mst 23); tukifanya hivi baada ya kubatizwa, yatupasa tena kutumia damu ya Kristo kuziosha ziwe safi kwa kumuomba Mungu atusamehe kwa njia ya Kristo.

Kinachofuata baada ya kubatizwa ni bado tunatakiwa kujitahidi kubaki ndani ya nafasi ambayo wakati huo tumeingia. Ipo haja ya kawaida, siku zote kujihoji kujipima nafsi kwa dakika chache kila siku, kwa kusali daima na kumuomba msamaha. Kwa kufanya hivi siku zote kwa unyenyekevu tutakuwa na ujasiri wa kwamba, kwa ajili ya kufanikiwa na haki ya Kristo, kwa kweli tutakuwepo kwenye ufalme wa Mungu. Yatupasa tutake kukutwa tukiwa ndani ya Kristo siku ya kufa kwetu na Kristo ajapo, “tusiwe na haki (yetu) wenyewe....bali ile ipatikanayo kwa imani iliyo katika Kristo, haki ile itokayo kwa Mungu, kwa imani.(Filip 3:9).

Mkazo ulirudiwa-rudiwa ni kuwa na imani kunakosababisha kuhesabiwa haki, kunaonyesha kwamba kwa vyovyote hatuwezi kupata wokovu kwa matendo yetu; kupata wokovu ni kwa neema: “mmeokolewa kwa neema kwa kuwa na imani ;sio kwa nafsi zenu ni kipawa cha Mungu sio kwa matendo” (Efes 2:8:9). Ikiwa kuhesabiwa haki ni ‘kipawa’ (Rum 5:17), nao wokovu vilevile. Makusudi yetu katika kufanya matendo yoyote ya utumishi wa Kikristo basi uwe ule wa kushukuru kwa kile alichotendea Mungu kutuhesabia haki kwa njia ya Kristo, na kwa sababu hii kutupatia njia ya wokovu. Ni jambo la kutisha kufikiri tukitenda matendo ndio tutaokoka. Hatutafanikiwa kuwa katika kupata wokovu kama tu tukifikiria hivi: ni kipawa ambacho hatutapata kwa upendo tu wa kuitika kwa kushukuru kwa undani, ambako hautaonekana katika matendo yetu. Imani ya kweli huzaa matendo kama haizai imekufa (Yakobo 2:17).

9.2 Damu Ya Yesu

Mara nyingi imesemwa katika Agano Jipya ya kwamba kuhesabiwa kwetu haki na kupata wokovu ni kwa damu ya Yesu (K.m 1Yoh 1:7; Ufu 6:9; 12:11; Rum 5:9). Kufahamu maana ya damu ya Kristo, yatupasa tuelewe ya kuwa ni neno la awali la Biblia kwamba “uhai wa wanyama wote ni katika hiyo damu yake” (Law 17:14). Pasipo damu mwili hauwezi kuishi; kwa hiyo ni mfano wa uhai. Hii yaeleza uzuri wa maneno ya Kristo, “Msipo ula mwili wake mwana wa Adamu, na kuinywa damu yake, hamna uzima ndani yenu”. (Yoh 6:53).

Dhambi huleta mauti (Rum 6:23), yaani, kumwaga damu ambayo hushika uhai uzima. Kwa sababu hii wana wa Israel walitazamiwa kumwaga damu kila wakati walipotenda dhambi, ili kuwakumbusha kuwa dhambi inaleta mauti. Na katika torati (ya Musa) karibu vitu vyote husafishwa kwa damu, na pasipo kumwaga damu hakuna ondoleo (la dhambi Ebra 9:22). Kwa sababu hii, Adamu na Hawa walipojifunika wenyewe na majani ya mtini hayakukubalika; badala yake, Mungu alimchinja mwanakondoo na kuwagawia ngozi za kujifunika dhambi zao (Mwanzo 3:7,21). Vivyo hivyo, dhabihu za wanyama wa Abeli ilikubalika zaidi kuliko matoleo ya mboga ya Kaini, kwa kuwa alielewa

jambo hili ya kwamba pasipo kumwaga damu ingekuwa vigumu kusamehewa na kukubalika kumkaribia Mungu (Mwanzo 4:3-5)

Matukio haya yanalenga mbele kwenye umuhimu mkubwa wa damu ya Kristo. Hasa haya kivuli chake ni kwenye Pasaka, ambako watu wa Mungu iliwabidi kupaka damu ya mwana kondoo juu ya miimo ya nyumba yao ili kuokolewa kutokana na mauti. Hii damu ilikuwa inaonyesha mbele kwa ile ya Yesu, ambayo yatupasa sisi tufunikwe. Kabla ya wakati wa Kristo wayahudi iliwabidi kutoa dhabihu za wanyama kwa ajili ya dhambi zao, kufuata sheria ya Mungu kwa mkono wa Musa. Walakini, huku kumwaga damu ya mnyama ilikuwa kwa madhumuni ya kufundisha. Dhambi inaadhibiwa kwa mauti (Rum 6:23); haiwezekani kwamba wanadamu waweze kuua mnyama kuwa badala ya mauti yake yeye mwenyewe. Mnyama aliyekuwa anamtoa hakufahamu jema na baya; hakuwa mwakilishi wake kabisa: “Maana haiwezekani damu ya mafahali na mbuzi kuondoa dhambi”. (Ebr. 10:4)

Basi swali linajitokeza, ni kwa sababu gani Wayahudi inawabidi kutoa sadaka za wanyama walipotenda dhambi? Paulo anajumlisha majibu mbali mbali kwa swali hili katika Gal. 3:24; “Torati ilikuwa kiongozi kutuleta kwa Kristo”. Wanyama walio waua kuwa matoleo ya dhambi ilibidi wawe hawana doa - bila waa (Kut 12:5; Law 1:3, 10 n.k). Hizi zililenga mbele kwa Kristo, “Mwana kondoo asie na ila” (1Petr. 1:19). Damu za hao wanyama zilikuwa zipo badala ya ile ya Kristo. Zilikubaliwa kama dhabihu kwa ajili ya dhambi kwa kuwa zililenga mbele kwenye sadaka kamili ya Kristo, ambayo Mungu alijua ataifanya. Kwa sababu hii Mungu aliweza kusamehe dhambi za watu wake walioishi kabla ya kuja Kristo. Mauti ya Kristo “ilifanyika kwa kukomboa makosa yaliyokuwa chini ya Agano la kwanza” (Ebr 9:15) , Yaani, Torati ya Musa (Ebr 8:5-9). Dhabihu zote zilizotolewa chini ya Musa zililenga mbele kwa Kristo sadaka kamili kwa ajili ya dhambi, yeye, “azitangue dhambi kwa dhabibu ya nafsi yake” (Ebr 9:26; 13:11’12; Rum 8:3; 2Kor 5:21).

Tulielezwa katika sehemu ya 7.3 jinsi gani Agano la kale lote, hasa Torati ya Musa, ilionyesha mbele kwenye ujio wa Kristo. Chini ya Torati njia ya kumkaribia Mungu ilikuwa kwa kuwakilishwa na Kuhani Mkuu alikuwa mpatanishi kati ya Mungu na wanadamu chini ya Agano

la Kale kama ilivyo chini ya Agano jipya (Ebra 9:15). “Torati yawaweka wanadamu walio wanyonge kuwa makuhani wakuu; bali hilo nenola kiapo..... limemweka Mwana, aliyekamilika hata milele” (Ebr 7:28). Kwa kuwa wao wenyewe walikuwa wacosaji, watu hawa hawakuwa katika nafasi ya kuwapatia watu msamaha wa kweli. Wanyama waliowatoa kwa ajili ya dhambi kwa kweli hawakuwa wawakilishi wa kweli wa wacosaji. Sadaka iliyotakiwa ni mwanadamu mkamilifu, ambaye kwa vyovyote ni mwakilishi wa mwanadamu mkosaji, ambaye anatoa dhabihu inayokubaliwa kwa ajili ya dhambi ambayo watu wanaweza kufaidika kutokana na kujiunga na dhabihu hiyo wao wenyewe. Kwa namna hii, Kuhani mkuu mkamilifu alitakiwa ambaye aweza kuwasaidia wenye dhambi ambao huwafanyia suluhu, na kwa kuwa mwenyewe aliteswa alipojaribiwa, aweza kuwasaidia wao wanaojaribiwa (Ebra 2:14-18).

Yesu kwa matakwa haya kwa ukamilifu anafaa. “Maana ilitupasa sisi tuwe na kuhani mkuu wa namna hii aliye mtakatifu”, asiye na uovu, asiye kuwa na waa lolote” (Ebra 7:26). Haina haja daima ya kutoa daima dhabihu ya dhambi zake mwenyewe wala kustahili kifo tena (Ebra 7:23,27). Kwa mwangaza huu maandiko yanatoa ufafanuzi juu ya Kristo kuwa ni kuhani wetu mkuu;” Naye kwa sababu hii, aweza kuwaokoa kabisa wao wamjiao Mungu kwa kupitia kwake; maana yu hai siku zote ili awaombee” (7:25). Kwa sababu alikuwa na asili ya mwanadamu, Kristo, akiwa ni kuhani wetu mkuu asiye na kombo lolote, “aweza kuwachukulia kwa upole wao wasiojua na wenye kupotea; kwa kuwa yeye mwenyewe yu (alikuwa) katika hali ya udhaifu” (Ebra 5:2). Kulingana na Kristo taarifa hii inarudia ya kwamba, “yeye naye vivyo hivyo alishiriki yayo hayo” alitwaa mwili wetu (Ebra. 2:14).

Ikiwa kuhani mkuu wa kiyahudi alifanya upatanisho kwa watu wa Mungu pekee. Israel, basi Kristo ni kuhani pekee wa Israel wa roho, waliobatizwa katika Kristo, wakiisha ifahamu Injili ya kweli. Yeye ni kuhani “mkuu wa Nyumba ya Mungu” (Ebra 10:21), ambayo ina wale waliozaliwa tena kwa kubatizwa (1Petro 2:2-5), wakiwa na tumaini la kweli la Injili (Ebra 3:6). Tukifahamu faida za ajabu za ukuhani wa Kristo basi zaweza kututia moyo tubabatizwe katika jina lake; bila hizi hawezi kutuomba.

Tukiisha batizwa katika Kristo, kwa bidii tutautumia vya kutosha ukuhani wa Kristo, kweli, tuna wajibu halisi kulingana na unavyotupasa kuutendea kazi. “Basi , “Kwa njia yake yeye, na tumpe Mungu dhabihu ya sifa daima (Ebra 13:15). Mpango wa Mungu kutupatia Kristo kuwa kuhani wetu ilikuwa kwamba tumtukuze; kwa hiyo tutumie siku zote njia yetu kuelekea kwake Mungu katika Kristo ili tumtukuze. Ebra 10:21-25 inaorodhesha idadi ya majukumu ambayo tunayo kwa sababu ya Kristo kuwa kuhani wetu: “Akiwa ni kuhani mkuu juu ya nyumba ya Mungu.

1. Na tumkaribie (Mungu) wenye moyo wa kweli, kwa utimilifu wa imani, hali tumenyunyiziwa mioyo tuache dhamiri mbaya; tumeoshwa miili kwa maji safi”. Kuuelewa ukuhani wa Kristo maana yake ni kwamba tubatizwe kwa yeye (“miili yetu ioshwe”), kamwe tusiendeleze dhamiri mbaya mioyoni mwetu. Kama tukiamini upatanisho wa Kristo, tunakuwa kwenye umoja na Mungu (**KUWA-PAMOJA-NA MUNGU**) kwa dhabihu yake Kristo.
2. “Na tushike sana ungamo la tumaini letu, lisigeuke”. Tusiende upande toka kwenye mafundisho ya kweli yaliotufanya tuulewe ukuhani wa Kristo.
3. “ Tuangaliane sisi kwa sisi na kuhimizana katika upendo na kazi nzuri; wala tusiache kukusanyika pamoja”. Kwa upendo tujifunge pamoja na wengine wanaoelewa na kufaidika kutokana na ukuhani wa Kristo; tendo hili hasa ni kwa kukusanyika pamoja katika ibada ya ushirika, kwa hiyo tunakumbuka dhabihu ya Kristo (tazama sehemu ya 11.3.5)

Kufahamu mambo haya yatatujaza ujasiri wa unyenyekevu ambao kwa kweli yatatufikisha kwenye wokovu, kama tukibatizwa na kudumu ndani ya Kristo. “Basi na tukikaribie kiti cha neema kwa ujasiri; ili tupewe rehema na kupata neema ya kutusaidia wakati wa mahitaji”(Ebra. 4:16).

9.3 Kutoa Dhabihu Kwa Ajili Yetu Na Kwa Ajili YaNafsi Yake Mwenyewe

Kuhani mkuu wa wayahudi ilimpasa kutoa dhabihu ya kwanza kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe, na halafu kwa ajili ya hao watu (Ebra 5:1-3). Dhabihu ya Kristo ilikuwa na muundo u huu mara dufu. Ingawa yeye mwenyewe hakuwa na dhambi yeyote, bado Yesu alikuwa na mwili wa kibinadamu, alihitaji wokovu toka mauti. Wokovu huu ulitolewa na Mungu, kwa sababu ya dhabihu yake mwenyewe Kristo; hivyo kwa pande mbili Yesu alikufa ili apate wokovu wake mwenyewe, na kuuwezesha wa kwetu vile vile. Maneno mengi yanataja hii.

Sehemu hii ni orodha ya aya zinazothibitisha kuwa dhabihu ya Kristo ilikuwa kwa faida yake mwenyewe sambamba na sisi. Ni mbali kuliko kuthibitisha maana hii; lakini ina maana kuwa jambo hili tunalolizungumzia ni la muhimu kufahamu ikiwa ubinadamu wa Bwana wetu uweze kueleweka vizuri. Kwa kumalizia kitabu hiki unaweza wakati mwingine utakaofuata ukataka kufikiri kuhusu mambo haya kwa undani, kwa hiyo mambo haya yamejumuishwa.

- Kuhani Mkuu “imempasa, kama kwa ajili ya watu, vivyo hivyo kwa ajili ya nafsi yake mwenyewe; kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi..... vivyo hivyo Kristo” alitimiza mfano wa kuhani mkuu wa kipindi cha Musa kwa kuangalia hili (Ebra. 5:3,5). Neno la kiyunani “imempasa” kwa namna yake maalum maana yake kuwa na deni la fedha- likiwa linataja Bwana wetu ananunua ukombozi wake mwenyewe vile vile na wa kwetu. Ulikuwa ni “kwa sababu ya” ubinadamu wake (Ebra 5:3) ambao inambidi kufanya hivi. Hapa haina maana kwamba alikuwa na dhambi yake yoyote ambayo alihitaji kuilipia. Jambo hili haliwezi kukaziwa mno. Tulikombolewa kwa damu yake ya dhabihu -basi na yeye pia.
- Kristo “hana haja kila siku, mfano wa wale makuhani wakuu wengine, kwanza kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe, kisha kwa ajili ya dhambi za hao watu; maana yake alifanya hivi mara moja, alipojitoa nafsi yake” (Ebra 7:27). Hakuna shaka ya kwamba Paulo anakazia hali ya kufanana ya matokeo ya kuhani kwa vitu viwili kati yake na Kristo. Anafanya hivyo tena katika Ebra 9:7 (mst 12,25). Tofauti ilikuwa kwa Kristo kufanya hivyo mara moja, bali kuhani mkuu kila mwaka. Ikiwa tofauti ilikuwa kwamba Kristo alitoa tu dhabihu kwa ajili ya watu, basi hii ingejitokeza. Fahamu kwamba

dhabihu ya Kristo ilikuwa kwa ajili ya “dhambi” zake mwenyewe ambazo zilitofautiana na za watu - ‘dhambi’ zake hazikuwa zetu alizichukua. Kwa sababu kwa mfano alitoa dhabihu iliyojitenga kwa ajili yetu. Kwa kuwa Yesu alikuwa mkamilifu, tabia isiyo na dhambi, hapa ‘dhambi’ ni namna nyingine ya kuueleza mwili wa dhambi ya mwanadamu. Sababu (mwili ulio na dhambi) umesemwa kama ni tokeo. Lakini bado inahitajika kukazia ya kwamba Bwana wetu alikuwa mkamilifu, hawezi kuthibitishwa kuwa ana dhambi.

- Mungu “akamleta tena kutoka kwa wafu mchungaji Mkuu wa kondoo, kwa damu ya Agano la milele, yeye Bwana wetu Yesu” (Ebra 13:20), yaani damu yake mwenyewe. Basi, kwa pande mbili Bwana wetu alikuwa mchungaji, kwa kuwa alikwenda mwenyewe kwa mchinjaji, na kwa damu yake Mungu akamfufua; na kwa jinsi iyo hiyo kwa pande zote mbili alikuwa anatoa dhabihu na ni kuhani.
- Katika Biblia ya Kingereza A.V kwa Zekaria 9:9 unasema vizuri kwenye pambizo: “Mfalume wako (Yesu) anakuja kwako; ni mwenye haki, anajiokoa mwenyewe, (UV ‘naye ana wokovu’)” . Hizi tafsiri mbili za kufaa zimedokeza kwamba kwa kujiokoa mwenyewe Bwana wetu ametuletea wakovu. Kwa dhabihu yake msalabani, yaani alilipia mwili wake mwenyewe ili kwamba afanikishe ukombozi wetu. Sio busara kufikiri mauti yake nje ya maneno yenyewe kwa kusudi lake la kutaka kutuokoa
- Inabidi ifahamike kuwa ushahidi wote wa kumwaga damu ya mnyama kuwa dhabihu chini ya torati kwa namna nyingine yahusu dhabihu yenyewe ya Kristo. Madhabahu, alama ya Kristo, ilifanyiwa upatanisho mara moja kila mwaka kwa damu (Kut 30:10), ikionyesha ni jinsi gani Kristo alijitakasa mwenyewe kwa kutoa dhabihu yake. Hakika ile hema nzima ya kukutania jangwani ilimwakilisha Kristo, ilibidi isafishwe kwa damu (Ebra 9:23). Vyombo vya mle ndani ya maskani havikutenda dhambi yeyote, ingawa vilitakiwa vitakaswe kwa sababu ya kushirikishwa na dhambi. Ndivyo na Bwana wetu.

Kuhani Mkuu mwenyewe ilimpasa kuanza utumishi wake kwa kunyunyuziwa damu, naye Kristo alihitaji dhabihu yake mwenyewe ili aanze utumishi wake kwa ajili yetu Mbinguni (Law 8:23).

Ya kwamba Yesu alijipatanisha mwenyewe haina maana kuwa alikuwa na dhambi zake mwenyewe. Kutoa dhabihu yake kwa dhambi siku zote haina

maana kuwa mtoaji dhabihu amekosa (Yaani; Law 12 mwanamke ilimbidi afanye hivi baada ya kuzaa).

9.4 Yesu Ni Mwakilishi Wetu.

Tumeona kwamba dhabihu za wanyama hazikuwakilisha kikamilifu watu wenye dhambi. Yesu alikuwa mjumbe wetu, kwa mambo yote “akafananishwa na ndugu zake” (Ebr 2:17). “Alionja mauti kwa ajili ya kila mtu” (Ebra 2:9). Tunapofanya kosa kama - tukiwa na hasira - Mungu aweza kutusamehe sisi “katika Kristo” (Efe 4:32). Hivi ni kwa sababu Mungu aweza kutulinganisha na Kristo mwanadamu aliyekuwa kama sisi alipojaribiwa kufanya dhambi - kama kukasirika - bali alishinda kila jaribu. Kwa hiyo Mungu aweza kutusamehe dhambi yetu- ya hasira kama kule kuwa ndani ya Kristo, tukiwa tumefunikwa na haki yake. Kristo akiwa mwakilishi wetu, basi amekuwa na njia ambayo Mungu anaweza kutuonyesha neema yake, wakati tukithibitisha mambo ya haki yake mwenyewe.

Ikiwa Yesu alikuwa ni Mungu na siye mtu aliye na mwili wa Adamu tu, asingekuwa mwakilishi wetu. Huu ni mfano mwingine wa wazo moja potofu linalokwenda kwenye lingine. Kwa sababu hii, watu wa dini wameendeleza njia nyingi zilizo ngumu kufahamika kueleza mauti ya Kristo. Mtazamo wa madhehebu mengi ya Kikristo yaliyo kengeuka ni kwamba dhambi za mwanadamu zimemfanya awe na deni kwa Mungu ambalo yeye mwenyewe hakuweza kulipa. Ndipo Kristo akalipa deni la kila mwamini kwa damu yake, iliyomwagika msalabani. Wahubiri wengi wa kwenye baraza la Injili wameeleza namna hii; “Ilikuwa kana kwamba tulikuwa tumepangwa kwenye ukuta, karibu kupigwa risasi na ibilisi. Wakati huo Yesu akakimbilia ndani kwa haraka; badala yetu ibilisi akampiga, sisi tupo huru”.

Maelezo ya mawazo haya hayana uthibitisho wowote imara wa Biblia. Yameachana wazi ikiwa kama Kristo alikufa badala yetu, wakati huo tusife. Kama bado tuna mwili wa Adamu, bado yatupasa kufa; wokovu toka dhambi na mauti mwishoni utafunuliwa kwenye hukumu (

tutakapopewa kutoharibika). Huu hatukupokea wakati wa kufa Kristo. Mauti ya Kristo yalimharibu ibilisi (Ebr 2:14) na sio Ibilisi alimwangamiza yeye.

Biblia inafundisha ya kwamba wokovu umepatikana kwa njia ya mauti ya Kristo NA ufufuo, na sio kwa mauti yake. Kristo “alikufa kwa ajili yetu” mara moja. Wazo la kuwa badala ya mwingine lina maana ya kwamba yeye mwenyewe ilimpasa kufa kwa ajili ya kila mmoja wetu.

Ikiwa Kristo alilipa deni kwa damu yake, wokovu wetu unakuwa ni jambo lingine ambalo tunaweza tegemea kama ni haki. Ukweli ni kwamba wokovu ni zawadi (kipawa), kimeletwa kwa neema na msamaha wa Mungu, unapotea machoni ikiwa tunaelewa dhabihu ya Kristo kuwa ni malipo ya deni. Vile vile inadaiwa kwamba hasira ya Mungu ilitulizwa mara alipoiona damu yake Yesu. Lakini kile ambacho Mungu anaona tunapotubu ni mwanae kama ni mwakilishi wetu, ambaye tunajaribu kuiga mwenendo wake, sio tunajiunga na damu ya Kristo kama kitu cha kutupa bahati njema. Utenzi na nyimbo nyingi za ‘Kikristo’ zina kiasi cha kushangaza mafundisho potofu katika eneo hili. Mafunzo potofu zaidi yameingia mioyoni mwa watu kwa njia ya miziki, kuliko kwa busara, mafundisho ya Biblia. Siku zote yatupasa kujihadhari na aina hii ya msukumo wa kukataa mafundisho ya kweli kwa kupokea yaliyo ya upotoshaji.

Kwa huzuni sana, maneno rahisi “Kristo alikufa kwa ajili yetu” (Rum 5:8) yameelelewa vibaya sana kwa maana ya kuwa Kristo alikufa badala yetu. Kama idadi ya miunganiko kati ya Warumi 5 na 1 Wakorintho 15 (k.m mst 12=1Kor 15:21 mst 17= Kor 15:22). “Kristo alikufa kwa ajili yetu” (Rum 5:8) umelingana na “Kristo alikufa kwa sababu ya dhambi zetu” (1Kor 15:3). Kifo chake kilikuwa kikifanya njia ya kutuwezesha tupate msamaha wa dhambi zetu, ilikuwa namna hii ya kusema ya kwamba “Kristo alikufa kwa ajili yetu”. Neno ‘kwa’ halina sharti la maana ya ‘badala ya’; Kristo alikufa “kwa ajili ya dhambi zetu”, sio badala yao. Kwa sababu hii, Kristo anaweza “kutuombea” tukimjia Mungu (Ebra 7:25), sio ‘badala yetu’. Wala “kwa” halina maana ya ‘badala ya’ katika Ebra 10:12 na Gal 1:4.

9.5 Yesu Na Torati Ya Musa

Yesu akiwa ni dhabihu timilifu kwa dhambi na Kuhani Mkuu asiye na kasoro yoyote ambaye kweli anaweza kutupati msamaha, utaratibu wa zamani wa kutoa dhabihu za wanyama na makuhani wakuu uliondolewa baada ya kifo chake (Ebra 10:5-14). “Maana ukuhani ule ukibadilika, (toka kwa walawi kwenda kwa Kristo), hapana budi sheria nayo ibadilike” (Ebra 7:12). Yeye hakufanywa Kuhani kwa sheria na maagizo ya kibinadamu (yaani kwa sababu ya mtu lazima atoke kwa kabla la Lawi ndipo awe kuhani), bali kwa nguvu ya uhai ambao hauna mwisho”, ambao alipewa kwa sababu ya dhabihu yake timilifu (Ebra 7:16 B.H.N). basi ile amri ya zamani yaani torati ya Musa ilifutwa kwa sababu ilikuwa hafifu na isiyo kitu. Maana sheria ya Musa haikuweza kukamilisha jambo lolote. Lakini sasa mahali peke pamewekwa tumaini lilo bora zaidi (kwa njia ya Kristo) ambalo kwalo tunaweza kumkaribia Mungu. (Ebra 7”18.19 B.H.N).

Ni dhahiri kutokana na jambo hili ya kwamba sheria ya Musa ilifikia mwisho kwa dhabihu ya Kristo. Kuuamini ukuhani wa kibinadamu au kuendelea katoa dhabihu za wanyama maana yake hatukubali utimilifu wa ushindi wa Kristo. Kuwa na imani hizi ni kwamba sisi hatufahamu kuwa sadaka ya Kristo ni yenye ushindi uliokamilifu, na ya kuwa tunaona kufanya kazi hii ni ya lazima kutuletea kuhesabiwa haki, kuliko kumwamini Kristo pekee. “Ni dhahiri ya kwamba hakuna mtu ahesabiwaye haki mbele za Mungu katika sheria; kwa sababu mwenye (kuhesabiwa) haki ataishi kwa imani” (Gal 3:11 ml Hab 2:4).

Juhudi ya mapenzi yetu wenyewe kuwa imara kutii andiko la sheria ya Mungu haitatuletea kuhesabiwa haki; kwa kweli kila msomaji wa maneno haya tayari ameziiasi sheria hizo.

Kama tunashika Torati ya Musa, yatupasa kujaribu kuyashika yote. Kutotii moja tu ya sehemu yake maana yake ni kwamba wote walio chini yake wamehukumiwa; “Kwa maana wale wote walio wa matendo ya sheria, wako chini ya laana; maana imeandikwa, Amelaaniwa kila mtu

asiyedumu katika yote yalioandikwa katika kitabu cha torati; ayafanye” (Gal 3:10).

Kutokana na udhaifu wa mwili wetu wanadmu hatuwezi kutunza kwa ukamilifu torati ya Musa, lakini kwa kuwa Kristo alitii yote kabisa, tumeachwa huru toka sharti lolota la kuishika. Wokovu wetu ni kipawa cha Mungu kwa ajili ya Kristo, kuliko, matendo yote ya kutii. “Maana yake yasiowezekana kwa sheria, kwa vile ilivyokuwa dhaifu kwa sababu ya mwili, Mungu kwa kumtuma mwanee mwenyewe katika mfano wa mwili ulio na dhambi, na kwa sababu ya dhambi (Yaani, kutoa dhabihu ya dhambi. Kama unayo Biblia iitwayo Biblia Habari Njema aya hii inaeleweka vizuru zaidi), alihukumu dhambi katika mwili” (Rum 8:3). Hivyo basi. Kristo alitukomboza katika laana ya torati, kwa kuwa alifanywa laana kwa ajili yetu” (Gal 3:13).

Kwa hiyo hatutakiwi tena kutunza sehemu yoyote ya torati ya Musa. Tuliona katika somo la 3.4 kuwa Agano Jipya kwa Kristo liliingia mahali pa Agano la Kale la torati ya Musa (Ebra 8:13). Kwa kufa kwake Kristo aliifuta ile hati iliyoandikwa ya kutushitaki kwa hukumu zake (kwa kutoweza sisi kushika vizuri torati)..... akaiondoa isiwepe tena, akaipigilia misumari msalabani..... Basi, mtu asiwahukumu nyinyi katika chakula au vinywaji (kutoa dhabihu), au kwa sababu ya sikukuu ya mwandamo wa mwezi; au sabato mambo haya ni kivuli cha mambo yajayo; Ukweli wenyewe ndiye Kristo” (Kolos 2:14-17 U.V na B.H.N). Hapa ni wazi kabisa - kwa sababu ya Kristo kufa msalabani, Torati “aliiondoa” ili kwamba tusishindane na mkazo wowote uliowekwa yetu kwa kushika sehemu yake k.m sikukuu za sabato. Kama shera yote, lengo la mambo haya lilikuwa laonyesha mbele kuja kwa Kristo ile mara ya kwanza. Baada ya kufa kwake maana ya mifano yake ilitimia, hapakuwa na haja zaidi kuendelea kuifuata.

Kanisa la awali la Kristo kwenye karne ya kwanza daima lilikuwa chini ya mkazo uliotoka kwa wayahudi wenye msimamo mkali kufuata sehemu ya sheria. Katika Agano hilo lipo onyo lililorudiwa la kuzuia haya mashauri. Usoni pa yote haya, ni ajabu ya kwamba yapo madhehebu baadhi yanayoshauri kutii sheria. Awali tumeonyeshwa ya kwamba jaribio lolote la kupata wokovu kutokana na kutii torati inabidi shabaha iwe kutunza

Torati yote, upande mwingine sisi wenyewe tunakuwa tumehukumiwa kwa kuiasi hiyo Torati (Gal 3:10)

Kuna jambo ndani ya mwili wa mwanadamu linaloelekea kwenye wazo la kuhesabiwa haki kwa matendo; tunapenda kuona kwamba tunafanya jambo fulani la kuuelekea wokovu wetu. Kwa sababu hii, kutoa sehemu ya kumi (fungu la kumi) kwa lazima, kuvaa msalaba, kusemasema orodha ya sala, kusali kwa mkao fulani n.k. yote haya ni sehemu wafanyayo watu wengi wa dini, za Kikristo na wengineo. Wokovu kwa kumuamini Kristo peke yake ni mafundisho karibu ya kipekee kwa Ukristo wa kweli msingi ukiwa ni Biblia.

Maonyo juu ya kushika sehemu iwayo yote ya Torati ya Musa ili kuupata wokovu, yametapakaa katika Agano Jipya. Wengine walifundisha ya kuwa wakristo watahiriwe kulingana na sheria za Musa, na “kuitunza Torati”. Yakobo alilaumu wazo hili kwa niaba ya waamini wa kweli: “sisi hatukuwaagiza” (Mdo 15:24). Petro aliwasema wale waliofundisha ni lazima kutii Torati ya kuwa ni kuweka “kongwa juu ya shingo za wanafunzi ambalo baba zetu wala sisi hatukuweza kulichukua. Bali tunaamini kwamba tunaokoka kwa neema(ni kinyume na matendo yao ya kutii sheria) ya Bwana Yesu vile vile kama wao” (Mdo 15 10:11) Akivuviwa, Paulo akisema ilivyo sawa mambo yalivyo, anasisitiza jambo lilo hilo mara kwa mara: “Mwanadamu hahesabiwi haki kwa matendo ya sheria bali kwa imani ya Kristo Yesu Ni dhahiri ya kwamba hakuna mtu ahesabiwaye haki mbele za Mungu katika sheria..... Na kwa yeye (Kristo) kila amwaminiye huhesabiwa haki katika mambo yale yote asiyoweza kuhesabiwa haki toka kwa torati ya Musa” Gal 2:16; 3:11; Mdo 13:36).

Ni ishara ya hakika jinsi Ukristo wa wengi ulivyogeuka hata mengi ya mazoea yao yapo juu ya mambo ya Torati ya Musa - mbali ya mafunzo yaliyo wazi na kutendewa kazi yaliyopimwa hapo juu ya kuwa Wakristo wasiishike sheria, kwa kuwa katika Kristo imeondolewa. Sasa tutaona njia zilizowazi ambazo ndani yake Torati ya Musa ndio msingi wa mazoea ya ‘Ukristo’ uliopo.

Makuhani

Makanisa ya Katoliki na Anglikani yanatumia utaratibu ulio wazi mno wa ukuhani wa mwanadamu. Wakatoliki wa Roma wanamuona Papa wao kuwa yupo sawa na Kuhani wa Wayahudi. Yupo “Mpatanishi mmoja kati ya Mungu na wanadamu, Mwanadamu Kristo Yesu” (Tim 2:5) Basi. Haiwezekani kwamba Papa au makuhani wengine kuwa wapatanishi wetu kama Makuhani walivyokuwa chini ya Agano la Kale. Sasa Kristo ni Kuhani wetu pekee aliyekwenda mbiguni, akitoa maombi yetu kwa Mungu.

Haupo ushahidi kabisa wa Biblia wa kwamba mamlaka waliyokuwa nayo wazee waliopewa kipawa cha Roho karne ya kwanza - k.m Petro - waliwapa vizazi vilivyofuata au hasa kwa Papa. Hata kama uwezekano huu uliingizwa, hakuna njia iliyothibitisha kwamba Papa na Makuhani wenyewe ndio hao juu yao ambao vazi la kiroho la wazee wa kwanza liliwaungikia.

Vipawa vya Roho viliondolewa, Wote wanaoamini wana ruhusa iliyo sawa ya kutumia Roho- Neno lilo ndani ya Biblia (tazama masomo ya 2.2 na 2.4) Kwa sababu hii wote ni ndugu, hakuna awaye yote aliye na nafasi ya juu kiroho kuliko mwingine. Kweli, waaminio wote wa kweli ni washiriki wa ukuhani mpya kwa sababu ya wao kubatizwa katika Kristo, kwa maana ya kwamba wanaionyesha nje nuru ya Mungu katika ulimwengu wenye giza (1Petro 2:9). Kwa hiyo watakuwa wafalme - Makuhani wa Ufalme, utakapo wekwa duniani Kristo akirudi tena (ufunuo 5:10).

Mazoea ya Katholiki kuwaita makuhani wao ‘Baba’ (vile vile ‘Papa’ maana yake ni ‘baba.) yanapingana kabisa na maneno bayana ya Kristo” “Msimwite mtu baba duniani maana baba yenu ni mmoja. Aliye wa mbinguni”(Math 23:9). Kweli, Yesu alionya kumpa mtu - ndugu awaye yote heshima ya kiroho inayotakiwa na makuhani wa siku hizi: Ninyi msiitwe Rabi (mwalimu): maana mwalimu wenu ni mmoja, ndiye Kristo; nanyi nyote ni ndugu” (Math 23:8).

Mavazi yanayovaliwa na makuhani yenye mapambo sana, maaskofu na mapadri yana msingi wake katika vazi maalum lililovaliwa na makuhani katika kipindi cha Musa na Kuhani Mkuu. Uvaaji huu ulionyesha mbele kwenye tabia kamilifu ya Kristo, na kama pamoja na sheria yote, kusudi

lake sasa limetimilika. Hakika ni ya Kuvunja Moyo, ya kuwa uvaaji ulilenga kuutukua sana utukufu wa Kristo, na siku hizi uvaaji umesogeza utukufu wa wanadamu wanaovaa- wengine wanakiri ya kwamba hawakubali kuwa Kristo alifufuka hata uwepo wa Mungu.

Wazo la katholiki kwamba Mariamu ni kuhani ni kosa kubwa. Maombi yetu ni katika jina la KRISTO, sio Mariamu (Yon. 14:14,14; 15:16; 16:23-26). Kristo pekee ndiye kuhani wetu mkuu, sio Mariamu. Yesu aliwahi kumkemea Mariamu alipomjaribu awafanyie mambo wengine (Yn 2:2-4). Mungu sio Mariamu, huwaleta watu kwa Kristo (Yn 6:44).

FUNGU LA KUMI

Hii nayo ilikuwa sehemu ya Torati ya Musa (Hesabu 18:21), ambapo Wayahudi walitoa Fungu la kumi katika vitu vyao na kuwapa kabila ya Lawi ya ukuhani. Kwa kuwa sasa hakuna ukuhani wa kibinadamu, shurutisho haliwezi kuwapo tena la kutoa fungu la kumi kwa mzee awaye yote wa kanisa. Wazo potofu tena (katika suala hili la kuhusu makuhani) limewaongoza kwenye lingine (yaani, la kutoa fungu la kumi). Mungu mwenyewe hana haja ya matoleo yetu ya sadaka, kwa kuwa vitu vyote ni vyake (Zab. 50:8-13). Tunamrudishia Mungu tu kile ambacho ametupatia sisi (1 Nyak 29:14). Hatuwezi kupata wokovu kama tokeo la kutoa vitu vyetu viwe sadaka, kama katika masharti ya fedha. Katika kushukuru zawadi kubwa ya Mungu aliyotupatia, hatutoi tu sehemu ya fungu la kumi bali tunato maisha yetu yote. Katika haya, Paulo ameweka mfano, kweli akitendea kazi kile alichokihubiri: “Itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana” (Rum 12:1).

CHAKULA

Sheri ya wayahudi iliweka sheria fulani ya vyakula kuwa ni najisi- tabia iliyochukuliwa na madhehebu mengine, hasa ya nguruwe. Kwa sababu ya Kristo kuiondoa sheria juu ya msalaba, “Basi mtu asiwahukumu nyinyi katika vyakula, au vinywaji” (Kolos 2:14-16). Hivyo maagizo ya Musa kuhusu mambo haya yameondolewa na Kristo, kwa kuwa sasa amekuja. Alikuwa ni yeye ambaye ‘vyakula safi’ vilitabiri kuja kwake.

Ni wazi alieleza ya kuwa hakuna kitu anachokula mtu halafu kikamtia unajisi kiroho; ni kile kimtokacho ndani ya moyo ndicho hufanya hivi

(Marko 7:15-23). “Kwa kusema hivi, Yesu alieleza kuwa vyakula vyote ni ‘safi’” (Marko 7:19). Petro alifundisha somo lile lile (Mdo 10:14,15), kama alivyofanya Paulo: “Najua tena nimehakikisha sana katika Bwana Yesu, ya kuwa hakuna kitu kilicho najisi kwa asili yake” (Rum 14:14). Awali Paulo alitoa hoja ya kwamba kukataa vyakula fulani ilikuwa ishara ya udhahifu wa kiroho (Rum 14:2). Msimamo wetu wa vyakula “hakituhudhulishi mbele ya Mungu” (1Kor 8:8). Kwa yote yanayotia hatia zaidi ni onyo ambalo Wakristo wenye kuacha imani watafundisha watu, “kujiepusha na vyakula, ambavyo Mungu aliviumba vipokelewe kwa shukurani na walio na imani wenye kuijua hiyo kweli” (1 Tim 4:3).

9.6 Sabato

Moja ya mifululizo iliyoenea zaidi katika ‘Ukristo’ wa leo kwa matendo yao na Torati ya Musa yameonekana katika wazo la kwamba yatupasa kuishika sabato. Makundi mengine yanadai kwamba tuishike sabato ya Wayahudi hasa kama ilvyoainishwa katika sheria; wengi wengine wanaona kwamba Wakristo wawe na siku moja ya juma iwe siku ya kuabudu, ambayo mara nyingi wanaianisha kama Jumapili. Kwa kudhihirisha jambo la kwanza ni kuwa Sabato ilikuwa siku ya mwisho ya juma, Mungu alipumzika baada ya siku sita za uumbaji (Kut 20:10,11). Jumapili ikiwa ni siku ya kwanza ya juma, haiwi sahihi kuitunza siku hii kuwa ni sabato. Kwa namna sahihi Sabato ilikuwa ni “ishara kati yangu mimi (Mungu) na Israel wapate kujua ya kwamba mimi, **BWANA**, ndimi niwatakasae” (Ezek 20:12). Kama hivi, kamwe haikusudiwi kuwafunga watu wa mataifa (wasio Wayahudi).

Tumeona ya kwamba kwa kufa kwake Yesu Kristo Msalabani, Torati ya Musa iliondolewa, kwa hiyo sasa haupo ulazima wa kuitunzu Sabato, au kweli, sikukuu yoyote kama siku ya kifo cha Kristo (Kolos 2:14-17). Wakristo wa kwanza waliorudia kuishika sehemu ya Torati ya Musa kama Sabato wamesemwa na Paulo ni kurudia “mafundisho manyonge,

yenye upungufu ambayo mnataka tena kuyatumikia. Mnashika siku (kama Sabato), na miezi, nyakati na miaka (yaani siku za wayahudi). Nawachelea (nina wasiwasi), isiwe nimejitaabisha bure kwa ajili yenu” (Gal 4:9-11). Ni jambo la kufikiri kujaribu kuishika Sabato kuwa ni njia ya Wokovu. “Mtu afanya tofauti kati ya siku na siku (katika umuhimu wa kiroho) mwingine aona siku zote kuwa ni sawa sawa. Kila mtu athibitike katika akili zake mwenyewe. Yeye aadhimishae siku, huiadhimisha kwa Bwana; naye alaye, hula kwa Bwana, kwa maana amshukuru Mungu”.... (Warumi 14:5,6).

Kwa sababu hii, inaeleweka ya kuwa hatusomi taarifa ya kwanza ya Waamini wa kwanza wakiitunza Sabato. Hakika imeandikwa kwamba wao walikutana “siku ya kwanza ya juma”, yaani, Jumapili; “Hata siku ya kwanza ya juma, tulipokutana ili kumega mkate.....” (Mdo 20:7). Kama haya yalikuwa ni mazoea yaliyoenea pote yameonyeshwa na Paulo akiwashauri Waamini wa Korintho wachukue michango “siku ya kwanza ya juma” (1Kor 16:2), yaani katika mikutano yao ya kawaida kwa siku hiyo. Wote wanaoamini wamesema kuwa ni Makuhani (1Petro 2:9)-waliosamehewa kuishika Sabato (Math 12:5).

Kama tunatunza Sabato, yatupasa kufanya hivyo kwa uzuri; awali tumeoneswa ni jambo la kufisha kushika Torati ya Musa nusu-nusu, kwa kuwa hii itasababisha tokeo la hukumu yetu (Gal 3:10; Yakobo 2:10). Wokovu ni wakutunza sheria ya Kristo kuliko ya Musa. Israel hawakuruhusiwa kutenda kazi yeyote ya utumishi siku ya sabato: “Mtu awaye yote atakaye fanya kazi yoyote siku hiyo atauawa”. Vilevile waliamriwa: “ Hamtawasha moto katika nyumba zenu kwa siku ya Sabato”, na kwa sababu hiyo walikatazwa kuadaa chakula siku hiyo (Kut 35:2,3; 16:23). Mtu aliyekusanya kuni kwenye sabato, labda ili kuwasha moto, adhabu yake ilikuwa kifo kwa kufanya hivyo (Hesabu 15:32-36).

Hayo madhehebu yanayofundisha kwamba kuitunza Sabato kunahitajika kwa washirika wao basi hao washirika wanapoivunja waadhibiwe kifo. Usiwepo upishi wa chakula au matumizi ya moto kwa namna yoyote-kama kuendesha magari, kutumia mfumo wa kuchoma au kupasha joto n.k. Wayahudi wenye msimamo mkali wa siku hizi wameweka mfano wa aina ya mwenendo unaotakiwa na Sabato: wanabaki ndani ya Nyumba siku nzima isipokuwa kwa sababu ya dini, wao hawajihusishi na upishi,

kusafiri n.k. Wengi wa ‘Wakristo’ hao wanaodai kuitunza Sabato wanashindwa mno kwenye jambo hili.

Imesisitizwa ya kwamba kuitunza Sabato ilikuwa moja ya amri kumi alizopewa Musa, na ya kuwa, Sheria iliyobaki ya Musa iliondolewa, ulazima umesalia wa kushika amri zote kumi. Seventh Day Adventists (S.D.A) wanatofautisha kati ya ‘sheria ya uadilifu’ ya amri kumi na iitwayo ‘Sheria ya mambo ya ibada kulingana na mwili’, ambayo wanaamini iliondolewa na Kristo. Huku kutofautisha hakujafundishwa na maandiko. Tangu awali tumeeleza kwa kuandika kwamba Agano la Kale linataja mambo ya Torati ya Musa, iliyobadilishwa msalabani na Agano Jipya. Inaonyesha kwamba amri kumi, ukijumlisha ile inayohusu Sabato, yote ilikuwa ni sehemu ya Agano la kale ambayo iliondolewa na Kristo:-

- Mungu “akawahubiri ninyi (Israel) agano lake, aliwamuru (Israel) kulitenda, yaani, zile amri kumi; akaziandika juu ya mbao mbili za mawe” (Km 4:13).
- Tena ilielekea ya kwamba agano hili, msingi wake ulikuwa juu ya amri kumi, lilifanywa kati ya Mungu na Israel, sio watu wa mataifa walikuwepo siku hiyo.
- Musa alikwea Mlima Horebu kupokea mbao za mawe ambazo Mungu aliandika juu yake Amri kumi. Kuhusu hii Musa alifafanua baadae.”**BWANA**, Mungu wetu, alifanya agano nasi katika Horebu”(Km 5:2) yaani, kwa amri hizo kumi.
- Kwa wakati huu Mungu “aliandaka maneno ya agano juu ya mbao, amri kumi (Kut 34:28). Agano lili hili lilikuwa na hiyo inayoitwa ‘ sheria ya ibada kulingana na mwili’ (Kut. 34:27). Kama tukitia mkazo kushika ibada kama ilivyofanywa katika amri kumi ni lazima, yatupasa vile vile kufuata kila kipengele cha sheria nzima, kwa kuwa yote haya ni sehemu ya agano moja. Kwa kuweka wazi ni vigumu kufanya hivi.
- Ebra 9:4 yazungumzia ‘mbao za agano’. Amri kumi ziliandikwa juu ya mbao za mawe, ambazo zilikuwa za “agano la kale”.
- Paulo analitaja agano hili kuwa “liliandikwa na kuchorwa katika mawe”, yaani, juu ya mbao za mawe. Analiita “huduma ya mauti..... huduma ya adhabu.....

ilivyobatilika (iliyoondolewa)” 2 Kor 3:7-11. Agano lilokuwa pamoja na amri kumi ni dhahiri haliwezi kutoa tumaini lolote la wokovu.

- Kristo aliifuta “ hati iliyoandikwa ya kutushitaki kwa hukumu zake, iliyokuwa na uadui kwetu” (Kol. 2:14) msalabani. Hii inatajwa hati ya Mungu ya amri kumi juu ya mbao za mawe. Vivyo hivyo Paulo anaisema ‘torati’....katika hali ya zamani, ya andiko” (Rum. 7:6) hali inayodhihirisha kutaja maandiko ya amri kumi yalioandikwa juu ya mbao za mawe.
- Ni moja tu ya amri kumi inayoitwa “amri” katika Rumi 7:8: “Amri.... ilisema, usitamani”. Aya zinazotangulia katika Rum 7:1-7 zinasisitiza jinsi “torati” ilivyobatilishwa kwa kufa Kristo; kwa hiyo ‘torati’ ina amri kumi.

Yote haya yanaweka wazi ya kwamba Agano la kale na ‘torati’ ndani yake ilikuwa na amri kumi. Kama zilivyobatilishwa na Agano Jipya, kwa sababu hiyo amri kumi ziliondolewa. Ingawa hivyo, tisa kati ya amri kumi zimethibitishwa tena, iwayo yote katika roho, kwenye Agano Jipya. Kitabu cha hesabu 3,5,6,7,8,na 9 zaweza kupatikana kwa 1Tim.1 peke yake, na Hesabu 1,2 na 10 kwa 1 Kor. 5. Bali amri ya nne inayohusu Sabato kurudiwa katika Agano Jipya haijawa lazima kwetu kushika.

Orodha ya maneno ya hati zifuatazo zinakuza jinsi gani nyingine tisa zimethibitishwa tena Agano Jipya:-

Ya 1-Efe 4:6; 1 Yoh 5:21; Math 4:10

Ya 2- 1Kor 10:14; Rum 1:25

Ya 2 -1 Kor 10:14; Rum 1:25

Ya3- Yak 5:12; Math 5 :34,35

Ya 5-Efe 6:1,2; Kol 3:20

Ya 6- 1 Yoh 3:15; Math 5:21

Ya 7- Ebra 13:4; Math 5:27,28

Ya 8- Rum 2:21; Efe 4:28

Ya 9- Kol 3:9; Efe 4:25; 2 Tim 3:3

Ya 10- Efe 5:3; Kol 3:5

Tumeacha kitambo sehemu ya 28: Sanamu ndogo ya Yesu Msalabani

Kwa upana imeaminika kwa Wakristo ya kwamba Yesu Kristo aliuwawa msalabani. Walakini neno la Kiyunani 'stauros', ambalo kwa kawaida limetafsiriwa 'msalaba' katika Biblia, maana yake hasa ni mti ambao umesimikwa ardhini kama nguzo au mti wa kuchonga. Hakika, alama ya sanamu ya Yesu Kristo amepigiliwa msalabani imeelekea kuwa chanzo chake ni kwenye upagani. Inafaa ya kwamba Kristo na mikono yake na viganja viliinuliwa juu ya kichwa chake kuliko kwamba aliitandaza kwa mfano wa Yesu msalabani, kwa kuwa mikono iliyonyooshwa kuelekea juu ni ishara ya ahadi ya Mungu imethibitishwa (Ezek. 10:5,6,13; 36:7; 47:14), pamoja na sala (Omb 2:19; 1 Tim 2:8; 2 Nyak 6 12,13; Zab 28:2), ambayo Kristo alijirikisha msalabani (Ebra 5:7). Alisema kama vile nyoka wa shaba alivyoinuliwa kwenye mti Israel walipokuwa jagwani, basi atainuliwa wazi mbele za watu muda wake wa kufa; hivyo alijumuisha 'msalaba' na mti (Yohana 3:14).

Kanisa Katholiki limefungasha fumbo kubwa lenye ushawishi kuelekea msalabani. Wazo hili halina usaidizi kabisa na Biblia; limesababisha sanamu ya Yesu msalabani kuwa wazo la bahati njema, ishara ya kuonekana kwamba Mungu yu pamoja nasi. Watu wamefikiri ya kwamba kuvaa msalaba shingoni au kila mara kuonyesha alama ya msalaba, Mungu atakuwa pamoja nao. Hii ni ishara tupu; nguvu ya kweli ya msalaba ni kwetu sisi kuungana na mauti ya Kristo kwa kuamini na kubatizwa, kuliko kurudia mfano wa kuonekana na msalaba. Kwa kweli ni vyepesi kufanya la pili kuliko la kwanza.

Tumeacha kitambo sehemu ya 29: Je? Yesu alizaliwa December 25?

Kosa lingine kubwa la ukristo wa watu wengi ni kuhusu siku ya kuzaliwa Yesu. Wachungaji walikuwa wamelala kondeni na mifugo yao wakati wa kuzaliwa Kristo (Luka 2:8); hawakufanya hivi wakati wa Krismasi, majira ya kipupwe. Kristo aliishi miaka 33 1/2 na kisha alikufa kwenye sikukuu ya

Paska, ambao ni wakati wa kufufuka. Basi inapasa kuwa alizaliwa miezi sita upande mwingine wa Pasaka, yaani karibu mwezi wa September/October.

Tarehe 25 Disemba ilikuwa ni sikukuu ya Kipagani huko Ulaya kabla ya Ukristo kuingia. Taarifa ya matendo ya Mitume inayo habari jinsi gani Wakristo wa kweli waliteswa vibaya mno na wapagani kwa sababu ya imani zao. Mara kwa mara mitume walionya kuwa kwa sababu hii, Wakristo wengine walitafuta imani za kipagani, ili kuwezesha dini yao iwe ya kupendeza zaidi mbele ya wapagani waliowazunguka (k.m Mdo 20:30, 1 Yoh. 2:18; 2Thes 2:3; 2Pet 2:2-3). Kuichagua tarehe 25 Disemba kuwa sikukuu ya Kikristo huu ni mfano mkubwa. Miti ya Krisimasi n.k yote yaweza kufuatiliwa kurudi nyuma hadi kwenye kanuni za ibada ya kipagani zilizotendwa tarehe 25 Disemba.

Kwa sababu hii Wakristo wa kweli wasisherekee kuzaliwa kwa Kristo tarehe 25 Disemba. Kwa matendo, waamini wa kweli watatumia siku za mapumziko ya watu wote, k.m krisimasi, kuabudu pamoja popote iwezekanavyo.

Somo La 9 : Maswali

1. Ni kwa sababu gani kifo cha Yesu, kuliko cha mtu mwingine awaye yote, kilitakiwa kwa wokovu wetu?
2. Ni kwa sababu gani dhabihu za Wanyama kwenye Torati ya Musa hazikutosha kuondoa dhambi?
3. Je! Yesu alikuwa ni mwakilishi wetu au alipokufa alifanya hivyo badala yetu?
4. Ni ipi kati ya taarifa zifuatazo ni kweli?
 - a) Kristo alikufa badala yetu
 - b) Kristo alituwakilisha, hivyo Mungu anaweza kutusamehe kwa ajili yake
 - c) Kristo alikuwa kama sisi lakini hatuwakilishi
 - d) Kristo kwa kufa kwake maana yake ni kwamba Mungu hatamhesabia mwanadamu awaye yote kwa ukosaji wa dhambi
5. Je! Yesu alifaidika kutokana na mauti yake mwenyewe?
6. Kristo alipokufa msalabani, je! ali...
 - a) Komesha amri ndogo za Torati ya Musa lakini sio amri kumi
 - b) Komesha Torati ya Musa pamoja na amri kumi
 - c) Komesha Torati ya Musa isipokuwa sikukuu za Wayahudi
 - d) Kuwa na tokeo kwenye nafasi ya Torati ya Musa?
7. Je! tushike Sabato sasa?
8. Toa sababu ya jibu lako kwa swali la 7.